

شاهکارهای شعر معاصر عربی

www.ketab.ir

سرسناسه	صیادانی، علی، ۱۳۶۵ - Ali Sayadani
عنوان و نام پدیدآور	شاهکارهای شعر معاصر عربی
مشخصات نشر	تبریز، انتشارات زبان آکادمیک، ۱۳۹۵ - ۲۰۱۶ م.
مشخصات ظاهری	۲۹۶ ص: مصور (رنگی)، عکس (رنگی).
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۶۰۴۹-۸-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه، [۲۸۸] - ۲۹۲.
موضوع	شعر عربی -- قرن ۲۰ م. -- مجموعه‌ها
موضوع	ترجمه شده به فارسی/از عربی -- تاریخ و نقد -- سرگذشتنامه
موضوع	Arabic poetry -- 20th century -- Collections -- Translations into Persian from Arabic -- History and criticism -- Biography
شناسه افزوده	محمدی، نادر، ۱۳۶۷ - Nader Mohammadi
شناسه افزوده	وحیدین یوعزیز، مقدمه‌نویس
شناسه افزوده	فریح الرکابی، ناصروالی، مصحح
رده‌بندی - کتبه	۱۳۹۵ ش ۲ ص ۹ / PJA۲۶۲۵
رده‌ی دیویی	۸۹۲/۷۱۶۰۸
شماره شابک ملی	۴۲۳۵۰۹۲

شماره‌های شعر معاصر عربی

Masterpieces of Arabic Contemporary Poetry

مؤلف	علی صیادانی و نادر محمدی	ناظر امور فنی	مجید خرسند
ناشر	انتشارات زبان آکادمیک	حروفچینی	فاطمه رؤف کاظمی
نوبت	اول	سال چاپ	۱۳۹۵
ویراست	اول	صفحات	۵۰۰ جلد
تعداد صفحه	۲۹۶	شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۶۰۴۹-۸-۲
قطع	وزیری	قیمت	۲۲۰۰ ریال

حق چاپ برای ناشر محفوظ است. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از دستی یا الکترونیکی، بدون اجازه کتبی از ناشر غیر قانونی است. «کتاب، لوح فشرده، سایت اینترنتی یا مجلات، بدون اجازه کتبی از ناشر غیر قانونی است.»

ACADEMIC
PUBLISHING

انتشارات زبان آکادمیک

مرکز تخصصی چاپ و نشر کتب دانشگاهی

نشانی مرکز پخش: تبریز، فلکه دانشگاه، برج بلور، انتشارات زبان آکادمیک.

تلفن: ۳۳۲۵۱۲۶۶ (۰۴۱) وبسایت: www.zabanac.com

فهرست

۱	 محمود سامی البارودی
۳	 بِناظِرِكَ الْفَتَّانِ آمَنْتُ بِالسَّحْرِ
۲۵	 احمد شوقي
۲۷	 يمامة كتبت أعلى الشجرة
۳۰	 الأسد الضفدع
۳۳	 حافظ ابراهيم
۳۵	 مدرسة البنات
۴۹	 معروف الرصافي
۵۱	 لَو
۵۴	 رُقِيَّة الصَّرِيع
۶۷	 خليل مطران
۶۹	 أَب يَرِثِي ابْنَهُ
۷۶	 غَزَل
۸۱	 ايليا ابوماضي
۸۳	 غراميه
۸۷	 الرأي الصواب
۹۳	 ميخائيل نعيمة
۹۵	 أَغْمَضْ جُفُوكَ تُبْصِرْ
۹۷	 لَمَّا رَأَيْتُ النَّاسَ
۱۰۱	 احمد زكي ابوشادي
۱۰۳	 المعاني

۱۱۱	ابراهیم ناجی
۱۱۳	فِي يَوْمِ الشَّبَابِ
۱۲۲	الميعاد
۱۲۷	محمد مهدی جواهری
۱۲۹	إِلَى الْمُنَاضِلِينَ
۱۳۸	بِنْتُ بِيْرُوت
۱۴۴	علی محمود طه
۱۴۶	إِتْنَانَار
۱۵۲	فلد طین
۱۵۹	ابراهیم صرقان
۱۶۱	إِلَى بَاعِي الْبِلَادِ
۱۶۴	الشَّاعِرُ الْمُعَلَّمُ
۱۶۹	الیاس ابوشبکه
۱۷۱	بَكَتْ وَ هِيَ صَرَغَى مِنْ هُمُومٍ نَحِيفَ
۱۷۸	الْعُمُرُ قَصُرَ نَحْنُ بَيْنَ رَحَابِهِ
۱۸۳	ابوالقاسم الشابی
۱۸۵	الدُّمُوعُ
۱۸۹	إِلَى الطَّاعِيَةِ
۱۹۵	نازک الملائکه
۱۹۷	فِي جِبَالِ الشَّمَالِ
۲۰۹	آدَمَ وَ فِرْدَوْسَهُ
۲۱۹	نزار قبانی
۲۲۱	قصیده الحُزن
۲۲۹	درسٌ فِي الرَّسْمِ
۲۳۷	بدر شاکر السیاب

۲۳۹	أُغْنِيَةُ الرَّاعِي
۲۴۵	سَوْفَ أَمْضِي
۲۴۹	عبد الوهاب البياتي
۲۵۱	بُرْعَم
۲۵۵	الصُّحُفُ الصَّفْرَاءُ
۲۵۹	محمود درویش
۲۶۱	رَدُّ الْفِعْرِ
۲۶۴	وَعْدُ بْنُ النَّاصِفَةِ
۲۶۹	منابع و مراجع

لقد مر الشعر العربي، وفق المصنفات وبعض التحليلات النقدية، بتحويلات من طبيعة بنيوية وتاريخية، فعلى الرغم من أن محمود سامي البارودي في مصر والأمير عبد القادر في الجزائر كانا على وعي بضرورة التجاوز الشعري فماشيا مع تغيرات المرحلة، إلا أنها فضلا من الناحية الشكلية القبوع في الأشكال الكلاسيكية للحفاظ على الموروث خاصة أمام مستعمر استصالي حاول، حيثما، مسخ الثقافة الأهلية بتفريغها أو بإعدامها.

لكن، رغم كل هذا التحفظ عند الجيل الأول من الشعراء المحدثين، إلا أن مايسميه البعض بصامة الحدائة كان لها الأثر الفعال في دحرجة الشعر العربي إلى بؤرة التجريب واللعب بلا "الشعر"، فظهرت الدراما الشعرية مع أحمد شوقي مثلا والملحمة مع محرم والغنائية الرومانسية مع "مدرسة الديوان (المازني وشكري والعقاد) ومدرسة أبولو (أبو شادي ورامي والشهاب) ومدرسة المهجر (جبران ونعيمة وأبو ماضي).

لقد كانت الرومانسية العربية، في بداية القرن العشرين، نتاجا للتلاقح مع الموجات الإبداعية في أوروبا وأمريكا، لهذا سنلجأ هنا بداية الاهتمام بالذات وقلقها الوجودي مع الابتعاد التدريجي عن الموضوع الذي كان غاية الإبداع الكلاسيكيين الأوائل. ولكن، هل يمكن اعتبار النزعة الرومانسية بمثابة نقلة فعلية تعكس الهوية العربية وتلملم أوجاع الثقافة التي بدأت تفتقد معالمها وتتبدد هويتها.

بعد الحرب العالمية الثانية، تفتن الكثير من الشعراء العرب إلى أن الرومانسية وهم زائف، خاصة وإنها تقبر المصير الجمعي لصالح المصير الفردي، لقد بدأت الحركات التحررية تشحذ كل الطاقات من أجل طرد المستعمر وبناء الدول-الأمم. إننا نستطيع أن نفهم بداية ظهور الشعر الحر في هذا السياق، فعملية التحديث في كنف الدولة المستقلة

والطامحة نحو البناء مست الأشكال التعبيرية الجمالية بامتياز، فلكي تتجدد أشكال الوعي لمسيرة الموجات الطلائعية لابد أن تبتكر أشكال شعرية جديدة تعيد توزيع البناء وتشكلات الصورة وهسهسة الإيقاع؛ إن ما نجده عند الملائكة والسياب وقباني والبياتي ودرويش، رغم الاختلاف الإيديولوجي والثقافي، هو روح تضج بالنضال والمقاومة في كل مستويات الصراع، من الفردي إلى الاجتماعي ومن السياسي إلى الثقافي ومن المحلي إلى العالمي.

يبقى أن الشعراء العرب لا يمثل المرحلة الأخيرة من تجربة مازال في سيرورة دائمة، فهناك مدارس شعرية على مستوى جديدة انطلاقا من رؤى شعرية مغايرة تماما، فهناك الشعر المنشور مع الماغوط والشعر الجديد مع أدونيس ومحمد بنيس ويوسف الخال... المهم لا بد أن ننوه بهذه الترممة الدائمة، أنا على علم بأنها لن تنتهي هنا، بل سيكرس المترجمان كل جهدهما لمتابعة العمل بالانفتاح على بعض الشعراء في المغرب العربي مثل مفدي زكريا شاعر الثورة الجزائرية والاقتراب من بعض التجارب الشعرية التي تجاوزت جيل النكسة.

أشكر كثيرا المترجمين على هذه المبادرة الطيبة وعلى حرصهما المخلصين لرأب الصدع داخل المنظومة الشرقية الغنية وعلى تفانيهما في الاختيار والنقل والشرح والتحليل.

أ. د. وحيد بن بو عزيز

أستاذ الأدب المقارن والدراسات الثقافية

(جامعة الجزائر ٢)

مقدمه

با حمد و سپاس بر درگاه حضرت دوست، خالق یکتا و عالم پنهان و آشکار، درود بر معبود و معشوق ازلی و ابدی که وادی جان را با چراغ علم و ادب منور ساخت و شکر بی‌پایان بر لطف و کرمش که ما را وارث انبیاء و عالمان قرار داد. مجموعه حاضر، حاصل تدبیر سال تحقیق و پژوهش در اشعار معاصر عربی است که سعی بر آن شده است تا با مطالعه دقیق و کامل دیوان‌ها و دفتر اشعار بیست تن از معروفترین و مهمترین شاعران معاصر دیوان عربی از هر یک از شعراء دو قصیده انتخاب شود و بعد از آوردن معنای لغات مشکل، ترجمه روان و مفهومی ابیات نوشته شود. در این راستا تلاش بر آن شده است که تا حد امکان فصاحت و روانی اویده شود که تا کنون به فارسی ترجمه و شرح نشده است. هدف از این پژوهش تسهیل در کار دانشجویان و دوستداران زبان و ادبیات عربی است. شایان ذکر است که این تحقیق به مانند دیگر نوشته‌های پژوهشگران خالی از خطا و اشتباه نیست لذا از اساتید گرانقدر و دانش‌پژوهان عزیز تقاضا می‌شود که نظرات و پیشنهادات خود را با ما در میان بگذارند تا با کمک و راهنمایی دلسوزانه‌شان بتوانیم خدمتی کوچک به جامعه علمی ارائه کرده باشیم.

در پایان از تمامی اساتید و دوستانی که ما را در انجام این کار یاری کرده‌اند، سپاس و قدردانی می‌نماییم و سعادت دنیا و عقبایشان را از پیشگاه قادر مطلق خواستاریم.

دکتر علی صیادانی

a.sayadani@azaruniv.edu